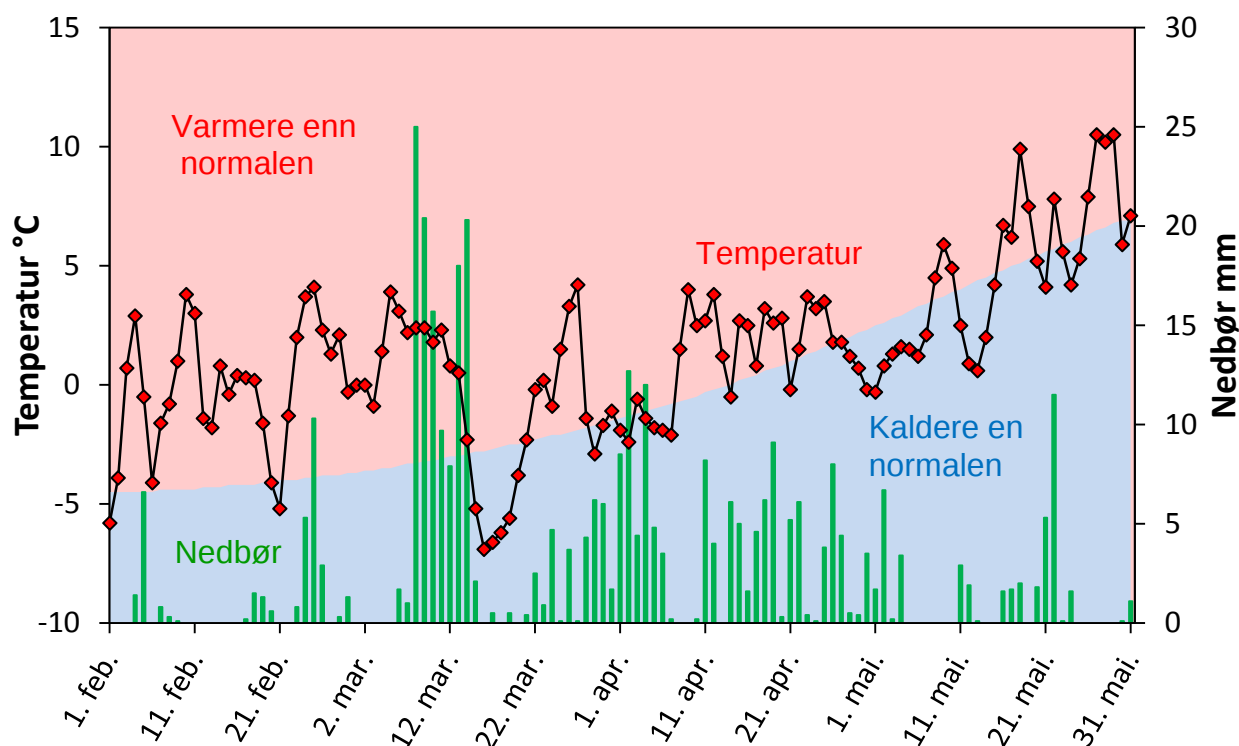

Vårtrekket 2014

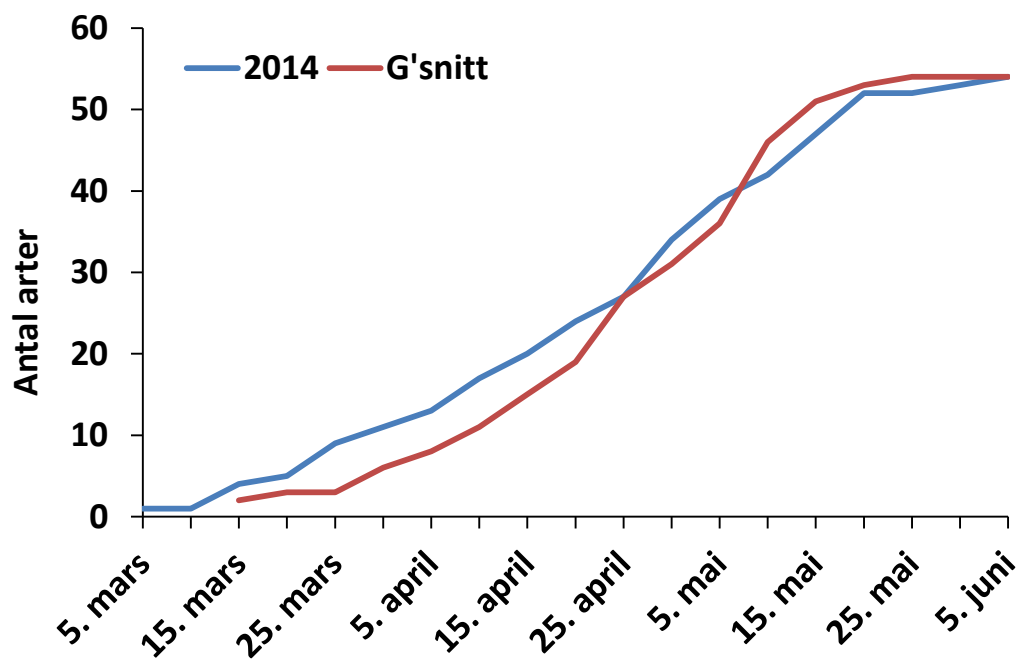
Av Rob Barrett,
Tromsø Museum – Universitetsmuseet,
9037 Tromsø

På landsbasis var månedene februar til mai varmere enn vanlig. Dette gjaldt særlig februar som var 6,0 °C over normalen! Vårsesongen (mars-mai) lå 2,3 °C over normalen, og tangerte dermed rekorden fra 2002. Mars og april var også mer nedbørsrik enn vanlig, med opp mot 3x så mye nedbør på enkelte stasjoner i Troms.

Utvikling av døgntemperatur (rød strek) og -nedbør (grønne søyler) i Tromsø, februar-mai 2014.
Temperaturene i det gule feltet er varmere, og i det blå feltet kaldere enn normalen.
Data fra www.met.no.

Dette så ut til å ha en viss innflytelse på vårtrekket, som igjen viste tendens til tidligere ankomster enn vanlig fram til slutten av april. Dette mønstret har vi nå sett i flere år på rad, og er sannsynligvis et resultat av den globale oppvarmingen. Temperaturene i mai var lave til å begynne med men meget behagelige mot slutten, og de siste trekkfuglene var mer eller mindre i «vanlig rute». Nasjonaldagen var behagelig, men 19. mai huskes spesielt med temperaturer opp mot 18 °C og en «eksplosjon» av **svarthvit fluesnapper** og **løvsanger** over hele fylket. Med meldinger fra ca. 20 lokaliteter for begge artene virket det som om de hadde ventet på akkurat den ene dagen for å vise seg i landsdelen!

Utvikling av vårtrekket i Troms i 2014 (blå strek) sammenlignet med gjennomsnittet (rød strek).
Kurven viser hvordan summen av 59 registrerte arter økte utover våren.

Vinterobservasjoner av fugl i Troms i 2014

Art	Antall	Dato	Sted
Smålom	-	-	Lyngseidet
Horndykker	1-3	jan-mars	Balsfjord
Brunnakke	1-26	1-12. jan	Balsfjord
Stjertand	1-5	feb	Tromsø & Balsfjord
Kvinand	2-8	jan-mars	Balsfjord & Tromsø
Grågåås	3-4 ind.	feb-mars	Ibestad, Tromsø, Balsfjord
Rødstilk	1	jan-feb	Tønsvika, Tromsø
Storspove	1-15	jan-mars	Tromsø & Balsfjord
Stær	1-2	feb	3 lokaliteter, Tromsø
Gråtrost	1	12. jan & 18. feb	Tromsø & Harstad
Bokfink	1-2	jan-feb	Tromsø & Balsfjord
Snøspurv	3	6. feb	Tromsø

Som påpekt i tidligere rapporter er det et problem med vårtrekkstatistikken at enkelte individer av flere «trekkfugl»arter overvintrer i fylket. 2014 ble ingen unntak, med observasjoner av 12 arter i løpet av januar, februar og tidlig mars. For eksempel ble 3-4 **grågjess** observert i Balsfjord, Kåfjord og Ibestad i februar og t.o.m. 13. mars antatt å være overvintrende fugl. Jeg valgte observasjonen av 50 individer på Sør-Vågnes i Tromsø 20. mars som de første trekkfuglene. Så var det to **rødstilk** observert på Spåkenes 5. mars. Var de overvintrende? Et individ sett i Tønsvika i januar og februar var i hvert fall det, men de som ble sett 27. april var kanskje de første trekkfuglene. Ellers ble det gjort rekordtidlige observasjoner av tre arter i 2014 - en **sandlo** 23. mars på Ibestadfjæra (og 3 dager senere på Tisnes), 7-8 **ringduer** i Olfinnvika, Tranøya samme dag og en **ringtrost** 9. april på Andørja. En **trepplerke** 27. april i Fauskevåg, Harstad var en dag etter rekorden. Et lite forbehold med ringtrosten – enkelte individer overvintrer enkelte år. En **vipe** 11. mars i Balsfjord og en **bergirisk** 1. april i Straumsbukta, Tromsø var 14 dager tidligere en vanlig, og en **fjellvåk** 27. mars i Målselv var 12 dager tidligere enn vanlig. Det har imidlertid vært en stor spredning i førstegangs observasjoner av fjellvåk gjennom årene (7. mars – 30. april), noe som vel skyldes forholdsvis få registreringer hvert år. Det samme gjelder bergirisk og trepplerke. En **småspove** 9. april på Finnsnes var litt spesiell. Den var tilsynelatende alene i fylket inntil den neste ble sett en måned senere. Likeledes var **heiloen** 25. mars på Dyrøy tre uker før nummer to. Mangelen på registreringer kan kanskje også forklare hvorfor den første **lappspoven** ikke ble rapportert før 27. april og den første **grønnstilk** ikke før 18. mai. Begge var 10 dager senere enn vanlig.

Takk

Mange takk til Sveinulf Aalmen, Torbjørn Alm, Lotte Berg, Bjørnar Berglund, Fredrik Broms, Herdis og Nils Grønvik, Oddvar Hagen, Per Johnsen, Jan Lanes, Halvar Ludvigsen, Torgunn Løhre, Øystein Norvoll, Hans Prestbakmo,, Ellen Ross, Kjetil Sagerup, Tino Schott, Jentoft Teigland, Marit Tunes og Trond Østvang som sendte inn skjemaer og lister for 2014. Observasjoner som ble meldt inn til Tromsø Museum, kringkastet gjennom FugliNords mailingliste (jfr. <http://groups.yahoo.com/group/fuglinord/>) og "Artsobservasjoner" funnet på <http://artsobservasjoner.no> ble også notert og brukt. Takk også til Robert Bergersen for språkvask av manuskriptet. De som fortsatt har observasjoner eller skjemaer for 2014 (eller tidligere) liggende, oppfordres til å sende dem til meg slik at jeg kan oppdatere databasen.

**Observasjonsdatoer (første og andre observasjon) av trekkfugler
i Troms (og Evenes) i 2014.**

	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Tjeld	05.mar	Hillesøy, Tromsø	06.mar	Å, Tranøy
Vipe	11.mar	Seljelvnes, Balsfjord	28.mar	Spellbakken, Lyngen
Stær	11.mar	Straumsbukta, Tromsø	17.mar	Håkøya, Tromsø
Snøspurv	15.mar	Langnes, Tromsø	16.mar	Musvær, Tromsø
Grågås	20.mar	Sør-Våagnes, Tromsø	27.mar	Lilleskogholmen, Lyngen
Gravand	22.mar	Lyngen & Ibestad	23.mar	Lyngen & Balsfjord
Sandlo	23.mar	Ibestadfjæra	26.mar	Tisnes, Tromsø
Skjærpiplerke	25.mar	Tromsø & Dyrøy	05.apr	Karnesodden, Lyngen
Heilo	25.mar	Finnlandsholmen, Dyrøy	13.apr	Hillesøy, Tromsø
Fjellvåk	27.mar	Oppgård, Målselv	14.apr	Kjøllefjord, Kvænangen
Bokfink	28.mar	Seljelvnes, Balsfjord	29.mar	Grunnreisa, Sørreisa
Bergirisk	01.apr	Straumsbukta, Tromsø	10.apr	Håkøybotn, Tromsø
Bjørkefink	04.apr	Rå, Kvæfjord	07.apr	Eidkjosén, Tromsø
Rødvingetrost	08.apr	Nordkjosbotn, Balsfjord	12.aor	Sør-Lavangen
Ringdue	09.apr	Ånstad, Ibestad	10.apr	Storsteinnes, Balsfjord
Rødstrupe	09.apr	Andørja, Ibestad	10.apr	Finnsnes, Lenvik
Småspove	09.apr	Finnsnes, Lenvik	04.mai	Balsnesodden, Tromsø
Ringtrost	09.apr	Andørja, Ibestad	24.apr	Tromsøya
Rugde	10.apr	Solligården, Tromsø	20.apr	Movika, Tromsø
Toppand	12.apr	Lavangsvatnet, Skånland	13.apr	Oteren, Storfjord
Enkeltbekkasin	12.apr	Movik, Tromsø	15.apr	Straumsbukta, Tromsø
Dvergalk	13.apr	Rotsundelv, Nordreisa	15.apr	Steinsland, Skånland
Jernspurv	16.apr	2 lok. i Balsfjord	17.apr	Finnsnes, Lenvik
Gransanger	19.apr	Øverbygd, Målselv	24.apr	Dyrøy & Kvæfjord
Linerle	19.apr	Sommarøy, Tromsø	20.apr	Musvær, Tromsø
Kortnebbgås	19.apr	Elda, Kvæfjord	27.apr	Kvaløysletta, Tromsø
Tårnfalk	21.apr	Seljelvnes, Balsfjord	24.apr	Signal dalen, Storfjord
Måltrost	21.apr	Tromsø, Lyngen & Skånland	24.apr	Indre Å, Ibestad
Sivspurv	25.apr	Straumsbukta, Tromsø	01.mai	Tisnes, Tromsø
Sildemåse	26.apr	Seljelvnes, Balsfjord	05.mai	Buvika, Tromsø
Låvesvale	26.apr	Årviksand, Skjervøy	01.mai	Kristoffervalen, Karlsøy
Lappspove	27.apr	Lannes, Tromsø	29.apr	Sørkjosleira, Balsfjord
Rødstilk	27.apr	Storfjord & 3 lok. i Tromsø	28.apr	Skånland & Balsfjord
Heipiplerke	27.apr	4 lok. i Tromsø	28.apr	Balsfjord + 3 lok. i Tromsø
Jordugle	27.apr	Ytregard, Balsfjord	30.apr	Tisnes, Tromsø
Trepiplerke	27.apr	Fauskevåg, Harstad	01.mai	Boltås, Skånland
Løvsanger	28.apr	Boltås, Skånland	07.mai	Tromsøya

**Observasjonsdatoer (første og andre observasjon) av trekkfugler
i Troms (og Evenes) i 2014.**

	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Sv'thvit fluesnapper	01.mai	Boltås, Skånland	05.mai	Holmeslett, Tromsø
Gluttsnipe	01.mai	Kantornes, Balsfjord	07.mai	Tisnes, Tromsø
Tyvjo	03.mai	Soløy, Lavangen	09.mai	Håkøybotn, Tromsø
Rødstjert	04.mai	Målselv	10.mai	Skogsfjord, Karlsøy
Taksvale	04.mai	Movik, Tromsø	16.mai	Skjæret, Balsfjord
Taksvale	04.mai	Movik, Tromsø	16.mai	Skjæret, Balsfjord
Polarsnipe	07.mai	Marisletta, Tromsø	08.mai	Håkøybotn, Tromsø
Brushane	08.mai	Tisnes, Tromsø		
Steinskvett	11.mai	Edøy, Tromsø	15.mai	Rakkfjord, Tromsø
Myrsnipe	11.mai	Tisnes, Tromsø	16.mai	Karnesodden, Lyngen
Rødnebbterne	11.mai	Tisnes + Tromsøya, Tromsø	16.mai	Skjæret, Balsfjord
Strandsnipe	15.mai	Karnesodden, Lyngen	16.mai	Aursfjordbotn, Målselv
Gjøk	15.mai	Ibestad & Balsfjord	18.mai	Kattfjord, Tromsø
Steinvender	17.mai	Kvaløysletta, Tromsø	18.mai	Storfjord + 2 lok. i Tromsø
Grønnstilk	18.mai	Holt, Målselv	20.mai	Tisnes, Tromsø
Temmincksnipe	18.mai	Sørkjosleira, Balsfjord	24.mai	Tisnes, Tromsø
Sandsvale	19.mai	Sørreisa + 4 lok. i Tromsø	21.mai	Skjæret, Balsfjord
Blåstrupe	20.mai	Rostavannet, Målselv	21.mai	Elvestad, Bardu
Skjeand	23.mai	Tisnes, Tromsø	24.mai	Veslevatnet, Bardu
Buskskvett	26.mai	Dividalen, Målselv	27.mai	Trøelvosen, Skånland
Sivsanger	31.mai	Dividalen, Målselv	02.jun	Oksvik, Lyngen